

Numărul 2/2017 al revistei Studia-Iurisprudentia cuprinde comunicările susținute la

Seminarul profesional
INTERPRETAREA CRIMINALISTICĂ ȘI MEDICO-LEGALĂ A UNOR ELEMENTE MATERIALE
-între tradiție și modernism-

Alba Iulia 17-19 Mai 2017

În cursul lunii mai 2017, la Alba Iulia a avut loc Al Doilea Seminar Profesional de Criminalistică. Acesta a devenit o tradiție, îmbrățișată de multe persoane. Evenimentul, departe de a putea fi considerat o conferință tipică, își demonstrează unicitatea și nota modernă tocmai prin cadrul deschis al discuțiilor și ambianța plăcută, oferită de orașul Alba Iulia în care modernul și istoria se îmbină perfect.

Tema aleasă de aceasta dată a fost „Interpretarea Criminalistică și Medico Legală a unor elemente materiale”. În organizarea seminarului au fost implicate instituții de renume în domeniul juridic, precum: Societatea Română de Criminologie, Criminalistică și Științe Penitenciare (*Filiala Transilvania*), International Police Association Secția Română, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia și Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca. Pe lângă acestea, au participat ca instituții partenere: Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel ALBA, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel CLUJ, Institutul Național de Expertize Criminalistice București, Universitatea din București-Facultatea de Drept și Centrul Național de Expertize Judiciare din Chișinău, Rep. Moldova.

Seminarul a avut loc în sala de conferințe a Hotelului „Parc” din Alba Iulia, unde participanții au avut parte de o primire ospitalieră, un mediu confortabil, propice implicării acestora în discuțiile ce au urmat prelegerilor magistrale. Deși s-ar putea crede că acest eveniment a fost destinat exclusiv profesioniștilor din domeniul expertizelor criminalistice sau din cel al medicinei legale, temele propuse spre dezbateri au prezentat o doză de interes pentru cele mai diverse nivele de pregătire: în sală au fost și masteranzi ai Facultăților de Drept Cluj Napoca, Alba Iulia și a celei de Psihologie din București. Seminarul a avut invitați de renume, atât la nivel național, cât și internațional: Prof.univ.dr. Emilian Stancu, Prof.univ.dr. Augustin Lazăr, Prof.univ.dr. Valentin Iftenie, Av.dr. Mihai Baco (Vicepreședinte al Uniunii Europene a Barourilor), Prof.univ.dr. Vincenzo Tarantino (Italia), Elio Carlos Tarantino Mendoza Garofani (Italia), Prof.dr.hab. Maciej Szostak (Polonia), Dr. Rafal Ciesla, Dr. Grzegorz Ruszek (Polonia) și ai Academiei Forțelor de Poliție din Ungaria. Prelegerile au fost realizate în italiană, engleză și română, participanții beneficiind de traducere simultană.

De ce seminar profesional și nu conferință?

În primul rând, evenimentul a avut ca scop prezentarea unor prelegeri extinse (2-3 ore), pe teme de mare interes și complexitate, într-un cadru dinamic, așa încât participanții au

putut avea intervenții, fie întrebări, fie obiecții la cele expuse. Temele de discuție au fost diverse, acoperind o largă arie a domeniului criminalistici și medicinei legale. Fără a respinge importanța altor conferințe pe teme juridice, seminarul profesional de la Alba Iulia s-a dorit și a avut o latură mai activă, cu vii dezbateri între participanți. S-a dorit ca acest seminar să stârnească interesul participanților pentru temele prezentate, scop care a fost și atins încă de la prima prelegere, creând celor prezenți posibilitatea de a înțelege temele discutate și de a observa implicațiile acestora în realitatea practică.

În deschiderea seminarului, domnul procuror general dr. Augustin Lazăr a vorbit despre importanța acestui tip de întâlnire, remarcând buna afinență a celor interesați, precum și "formarea unei tradiții pentru aceste întâlniri la Alba Iulia".

Seminarul a debutat cu prelegerea susținută în limba italiană de Prof.univ.dr. Vincenzo Tarantino, cu tema „*Incapacitatea de a înțelege și a vrea: alterarea grafică, indicator al stării cognitive. Interpretarea grafică (Aprecierea discernământului)*”. Discuțiile cu privire la acest subiect s-au conturat în jurul stărilor malade care au o legătură directă cu actul grafic al persoanei bolnave. S-a demonstrat că scrierea unei persoane are o stabilitate relativă, fiind influențată de funcționarea defectuoasă a organelor implicate în realizarea grafismelor și de boala de care este suferind scriitorului. Pentru exemplificare, prof. Tarantino a amintit de boala Parkinson și de efectele acesteia asupra scrierii în cazul unor persoane celebre, precum: Adolf Hitler, Salvador Dali, Cassius Clay (micșorarea scrisului, tremurături în scris etc.). Au fost făcute importante referiri la studii actuale asupra efectelor tratamentelor medicamentoase în ameliorarea aspectului dezorganizat al scrierii persoanelor afectate de diferite maladii. De asemenea a fost exemplificat aplicarea acestor aspecte ale grafologiei medicale la aprecierea discernământului semnatarilor de testamente, etc.

A doua temă a fost susținută de Elio Carlos Tarantino Mendoza Garofani (Italia), cu privire la utilizarea fotografiilor în cauzele judiciare și importanța acestora în aflarea adevărului în cauzele aduse spre soluționare. Au fost folosite referiri la imaginile realizate cu aparate Smartphone, tip „selfie” și la cerințele de calitate ale aparaturii de laborator în expertizele criminalistice grafice și traseologice.

Prima zi a seminarului s-a încheiat cu prelegerea d-nei dr. Costea Gabriela, medic primar psihiatru al Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” din București, ce a avut ca temă „*Aspectele Medico Legale ale discernământului*”. Au fost subliniate abordările complexe ce se impun, precum și o bună documentare a istoricului prezumptivei boli pentru care este examinat pacientul.

Cea de-a doua zi a seminarului s-a orientat spre discuții referitoare la probleme legate de regimul înregistrării audio-video și al expertizei accidentelor auto.

O prima temă de discuție a fost „*Rolul experților în cauzele de corupție bazate pe înregistrări*”, prezentată de Lect.univ.dr. Sandra Grădinaru. Au fost făcute importante referiri practice și observații cu privire la problemele pe care le ridică noțiunile de “original” respectiv “copie” privind aceste înregistrări, obstacolele tehnice și cerințele procesuale pe care le întâlnesc participanții la procesul penal în valorificarea acestor probe. Viile discuții au fost legate de rolul expertului angajat de o parte și de modul în care este înțeleasă și se realizează așa numita “participare la expertiza” a acestuia.

Importante observatii au fost facute de unii dintre participanti cu privire la conditiile tehnice si de calitate ale echipamentelor folosite in realizare înregistrarilor, precum si modul in care acestea atrag dupa sine calitatea înregistrărilor precum si utilizarea lor ca probe, respectiv capacitatea de valorificare.

Prelegerile intitulate „*Interpretarea criminalistică a leziunilor și urmelor de impact în expertiza accidentelor de trafic*” susținută de dr.ing. Bogdan Boboș și „*Interpretarea medico-legală a leziunilor rezultate în urma accidentelor de trafic*” susținută de Prof.univ.dr. Valentin Iftenie, din cadrul Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici”, București au prilejuit impreuna un ansamblu de discutii profesionale animate. Astfel, au fost adresate numeroase intrebari legate de reconstrucția virtuală a accidentelor, importanța calității cercetărilor locului faptei, simulările computerizate si stadiul de dotare al laboratoarelor de expertiză.

Ultima zi a seminarului profesional de la Alba Iulia a fost animată de prezentarea Conf.univ.dr. Sorin Alămoreanu cu tema „*Expertizele complexe*”, discuțiile fiind orientate spre rolul expertizelor complexe în soluționarea unor cauze de răsunet profesional și mediatic (printre care și cea a “Brățărilor dacice”). S-au analizat succint metodele de lucru și informațiile utilizate de experți în examinarea unor obiecte de patrimoniu, aplicațiile traseologiei, prin care s-a demonstrat natura și vechimea urmelor lăsate de instrumentele specifice perioadei pe materialul din care au fost confecționate brățărilor, observarea și analizarea porțiunilor de pământ cristalizat aflat pe suprafața obiectelor dacice, precum și complexele colaborări interdisciplinare care au stat la baza formulării concluziilor.

Conf.univ.dr. Neculai Zamfirescu a prezentat un proiect prin care să se încerce formarea unei biblioteci *modus operandi*, unde *dosarele să fie privite asemeni unor cărți de identificare criminală, formând și un spațiu de cercetare științifică*.

În cadrul seminarului au fost purtate discutii notabile și s-au formulat propuneri ale unor persoane cu o vastă experiență în domeniul juridic sau al medicinei legale, precum Prof.univ.dr. Emilian Stancu, Prof.univ.dr. Valentin Iftenie, Conf.univ. Petruț Ciobanu și Conf.univ.dr. Sorin Alămoreanu.

Finalul seminarului profesional cu tema „*Interpretarea Criminalistică și Medico-Legală a unor elemente materiale*” a fost marcat de înmânarea diplomelor de participare și de discutarea necesității organizării în semestrul II a unui nou seminar orientat pe problemele îmbinării aspectelor de procedură, metodologie și practică în administrarea probelor științifice.

Mădălina DINEA*

* Jurist, absolventă a Facultății de Drept, UBB Cluj-Napoca.